

Местоимения

Система "Знамогика"

Местоимение – дума, която се употребява вместо съществително, прилагателно или числително име.

- *Местоименията могат да заместват имената на предмети, признаци и числа. Конкретното им значение зависи от условията на речта.*

Видове местоимения:

- ✓ Лични: аз, ти, той, тя, то, ние, вие, те
- ✓ Притежателни: мой, твой, негов,
наш, ваш, техен и др.
- ✓ Възвратни: себе си, се, свой
- ✓ Показателни: този, онзи, такъв и др.

- ✓ Въпросителни: *кой, какъв, как и др.*
- ✓ Относителни: *който, както, чийто...*
- ✓ Неопределителни: *някой, няколко...*
- ✓ Отрицателни: *никой, никак, ничий...*
- ✓ Обобщителни: *всеки, всякакъв...*

Местоименията се променят по:

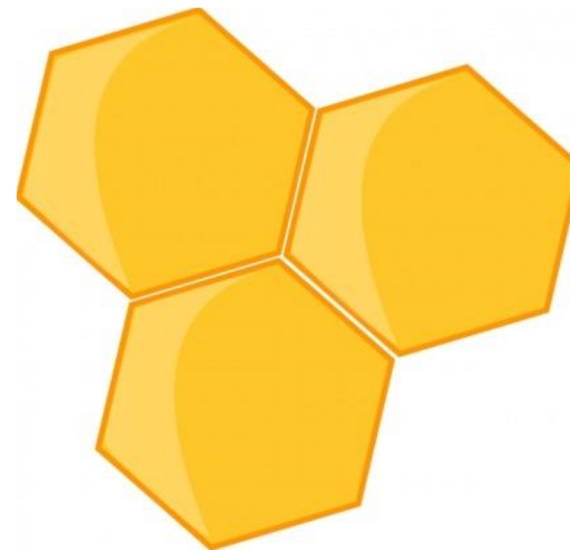
❖ род – мъжки, женски и среден

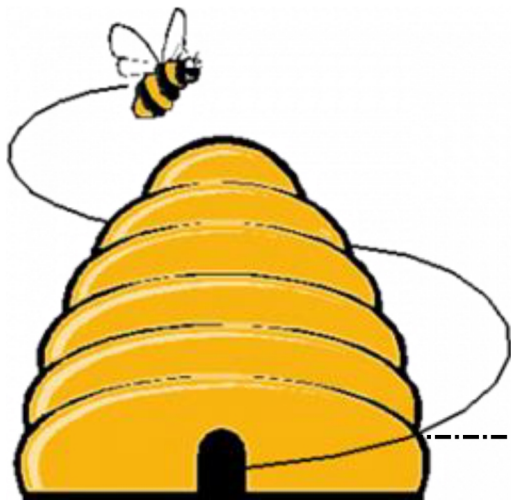
какъв, каква, какво

❖ число – единствено и множествено

➤ *МОЙ, МОЯ, МОЕ*

➤ *МОИ, КАКВИ*

Лични местоимения

	Им. п.	Вин. падеж		Дат. падеж		
		Пълна форма	Кратка форма	Пълна (рядка)	Кратка	
<u>ед. ч.</u>	1 л.	<i>аз</i>	<i>мене</i>	<i>ме</i>	<i>(мене)</i>	<i>ми</i>
	2 л.	<i>ти</i>	<i>тебе</i>	<i>те</i>	<i>(тебе)</i>	<i>ти</i>
	3 л.	<i>той</i> <i>тя</i> <i>то</i>	<i>него</i> <i>нея</i> <i>него</i>	<i>го</i> <i>я</i> <i>го</i>	<i>(нему)</i> <i>(ней)</i> <i>(нему)</i>	<i>му</i> <i>й</i> <i>му</i>
<u>мн. ч.</u>	1 л.	<i>ние</i>	<i>нас</i>	<i>ни</i>	<i>(нам)</i>	<i>ни</i>
	2 л.	<i>вие</i>	<i>вас</i>	<i>ви</i>	<i>(вам)</i>	<i>ви</i>
	3 л.	<i>те</i>	<i>тях</i>	<i>ги</i>	<i>(тям)</i>	<i>им</i>

Притежатели местоимения

	м. р.	ж. р.	ср. р.	мн. ч.	кратка
<u>ед. ч.</u>	1 л. <i>МОЙ</i>	<i>МОЯ</i>	<i>МОЕ</i>	<i>МОИ</i>	<i>МИ</i>
	2 л. <i>ТВОЙ</i>	<i>ТВОЯ</i>	<i>ТВОЕ</i>	<i>ТВОИ</i>	<i>ТИ</i>
3 л.	<i>НЕГОВ</i>	<i>НЕГОВА</i>	<i>НЕГОВО</i>	<i>НЕГОВИ</i>	<i>МУ</i>
	<i>НЕИН</i>	<i>НЕЙНА</i>	<i>НЕЙНО</i>	<i>НЕЙНИ</i>	<i>И</i>
	<i>НЕГОВ</i>	<i>НЕГОВА</i>	<i>НЕГОВО</i>	<i>НЕГОВИ</i>	<i>МУ</i>
<u>мн. ч.</u>	1 л. <i>НАШ</i>	<i>НАША</i>	<i>НАШЕ</i>	<i>НАШИ</i>	<i>НИ</i>
	2 л. <i>ВАШ</i>	<i>ВАША</i>	<i>ВАШЕ</i>	<i>ВАШИ</i>	<i>ВИ</i>
	3 л. <i>ТЕХЕН</i>	<i>ТЯХНА</i>	<i>ТЯХНО</i>	<i>ТЕХНИ</i>	<i>ИМ</i>

Възвратни местоимения

1. Възвратно лично – *себе си (се, си)*

Означава, че глаголното лице извършва действието върху себе си или във връзка със себе си, т.е. действието се „възвръща“ върху него.

2. Възвратно притежателно – *свой, своя, свое, свои / си*

Означава, че даденият предмет принадлежи на подлога на изречението. Членува се (пълно или кратко).

Показателни местоимения

Показателните местоимения определят чрез посочване предмети, признаци и числа, като заместват прякото именуване или определяне.

1. За посочване на предмети и лица

този (тоя), тази (тая), това, тези (тия)

онзи (оня), онази (оная), онова (онуй), онези (ония)

2. За посочване на признаци

такъв, такава, такова, такива

3. За посочване на число или количество

ТОЛКОВА

- ✓ Притежателните местоимения най-често играят роля на прилагателни имена – *ТОЗИ* приятел.

- ✓ Могат да играят роля и на съществителни – Този е по-добър от другия.

Въпросителни местоимения

Въпросителните местоимения заместват имената на неизвестни предмети или лица, признаци или числа, когато питаме за тях. *Кой ме е търсил? Как изглеждаше?*

1. За предмети и лица –

какво, що, кой, коя, кое, кои,

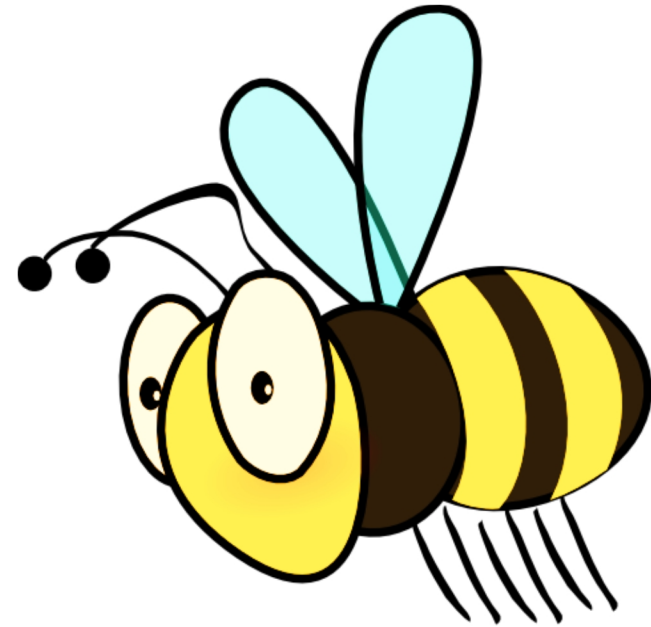
2. За признаци – *какъв, каква, какво, какви,*

чий, чия, чие, чии

3. За число или количество - колко, колцина (арх.)

Падежни форми

Кого търсиш?

С кого разговаряш?

На кого да кажа?

Неопределителни местоимения

Неопределителните местоимения означават неопределени предмети, признаци и числа. Те заместват прякото именуване на означените неща, когато тези неща не са добре известни или не са толкова важни за нас, за да е нужно да ги назоваваме точно – *някой, нещо, някаква, няколко...*

1. За лица и предмети –

някой, някоя, някое, някои, нещо

2. За признаци – *някакъв, някаква, някакво,*

някакви, нечий, нечия, нечие, нечии

3. За число или количество – *няколко,*

неколцина

Някои неопределителни местоимения се образуват

с помощта на частици: *еди-, -годе* и *да е* :

еди-кой (си), еди-колко (си), що-годе, кой да е, какъв да е

Отрицателни местоимения

Отрицателните местоимения служат за отричане на всякакви предмети, признаци и числа по принцип, без изключение.

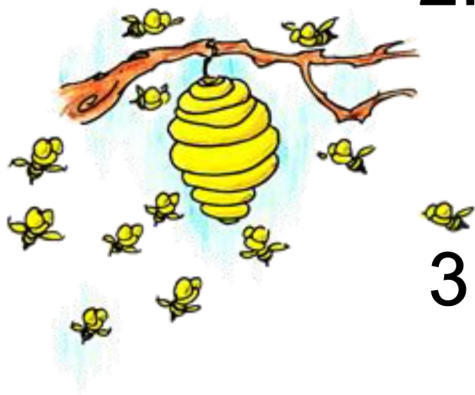
1. За лица и предмети –

НИКОЙ, НИКОЯ, НИКОЕ, НИКОИ, НИЩО

2. За признаци – *НИКАКЪВ, НИКАКВА, НИКАКВО,*

НИКАКВИ, НИЧИЙ, НИЧИЯ, НИЧИЕ, НИЧИИ

3. За число или количество – *НИКОЛКО*

Обобщителни местоимения

Обобщителните местоимения служат за означаване на всякакви предмети и признаци изобщо (като цяло).

1. За лица и предмети –

всеки, всяка, всяко, всички, всичко

2. За признаци – *всякакъв, всякаква,*

всякакво, всякакви.

Относителни местоимения

Относителните местоимения заместват в подчинените изречения имена на предмети, признаци и числа, които са споменати в главното изречение и заедно с това служат за връзка между главното и подчиненото изречение.

*Той я изненада с подарък, какъвто
никога не беше очаквала.*

1. За предмети и лица –

КОЙТО, КОЯТО, КОЕТО, КОИТО, КАКВОТО, ЩО

2. За признаци – *какъвто, каквата, каквото,*

каквито, чийто, чиято, чието, чиито

3. За число или количество – *КОЛКОТО*

